

voor goede zorg zorg je samen

Beleid Alternatieve zorg Coöperatie VGZ 2016

Informatie voor therapeuten
alternatieve c.q. complementaire zorg

Inhoud

	Voorwoord	3
1.	Visie VGZ	4
1.1	Alternatieve zorg	4
1.2	Alternatieve beweegzorg	4
2.	Kwaliteitseisen	5
2.1	Registratie bij erkende koepelorganisatie	5
2.2	Praktijkvoering	6
2.3	Overige eisen	6
3.	Opleidingseisen	7
3.1	Medische of psychosociale basiskennis	7
3.1.1	Hbo-opleiding	7
3.1.2	CPION/SNRO-geaccrediteerde opleiding o.b.v. PLATO-eindtermen	8
3.1.3	Centraal examen o.b.v. PLATO-eindtermen	8
3.1.4	BIG-registratie	8
3.2	Beroepsopleiding	8
3.3	Bij- en nascholing	8
4.	Aanvullende eisen alternatieve beweegzorg	9
5.	Overgangsregeling	10

Voorwoord

Steeds meer mensen maken gebruik van alternatieve zorg. Deze zorg kenmerkt een grote diversiteit aan zorg én zorgaanbieders. De klant heeft voor alternatieve zorg de keuze uit zeer veel verschillende behandelvormen en zorgaanbieders. Aan deze zorgaanbieders worden geen wettelijke eisen gesteld.

Sinds 2010 voert Coöperatief VGZ¹ (hierna te noemen VGZ) een actief beleid op alternatieve zorg. Dit beleid richt zich op het verwijzen van verzekerden naar veilige en kwalitatief goede alternatieve zorg en het stimuleren van het professionaliseren van het beroepenveld. Om deze doelen te bereiken werkt VGZ samen met enkele koepelorganisaties en beroepsverenigingen.

In dit beleidsdocument leest u welke richting VGZ het komende jaar met het beleid op alternatieve zorg wil inslaan en welke verwachtingen VGZ heeft van aanbieders van alternatieve zorg.

Voor verdere informatie kunt u terecht op de website voor zorgaanbieders op www.cooperatievgz.nl.

¹ Tot Coöperatie VGZ UA behoren de volgende Zorgverzekeraars: VGZ Zorgverzekeraar NV, IZZ Zorgverzekeraar NV, IZA Zorgverzekeraar NV, NV Zorgverzekeraar UMC, NV VGZ Cares en N.V. Univé Zorg.

1. Visie VGZ

De alternatieve of complementaire zorg kent vele therapievormen en behandelmethoden. Tevens zijn er veel verschillende aanbieders actief in het veld van de alternatieve zorg. Omdat er geen wettelijke eisen zijn, is het voor (potentiële) gebruikers van alternatieve zorg soms lastig om een keuze te maken voor een kwalitatief goede en veilige aanbieder. VGZ wil daarom haar verzekerden ondersteunen in dit keuzeproces. Dit maken wij mogelijk door Vergelijk & Kies. In Vergelijk & Kies kunnen onze verzekerden aanbieders van alternatieve zorg opzoeken die VGZ vergoedt. Ook qua therapievormen maakt VGZ een onderscheid tussen wel- of niet verzekerbare zorg.

Coöperatie VGZ heeft hoe dan ook te allen tijde het recht om vanwege VGZ moverende redenen bepaalde zorgaanbieders niet (meer) op te nemen in Vergelijk & Kies.

1.1 Alternatieve zorg

VGZ verstaat onder alternatieve zorg niet-reguliere zorg die valt onder één van de onderstaande hoofdstromingen:

- acupunctuur en andere oosterse geneeswijzen
- antroposofische geneeswijzen
- homeopathie
- natuurgeneeswijzen
- psychosociale zorg

Daarnaast zijn de polisvoorwaarden van het artikel "Alternatieve zorg" van belang bij het bepalen of de niet-reguliere zorg door VGZ vergoed wordt uit het budget voor alternatieve zorg. In dit artikel zijn een aantal uitsluitingen opgenomen. Daarbij kan zorg die in een ander polisartikel wordt genoemd, niet (ook) verzekerbare alternatieve zorg zijn.

Tot slot vindt VGZ veilige zorg van groot belang. Om deze reden sluit VGZ enkele therapievormen uit die een voor VGZ onaanvaardbaar risico vormen voor haar verzekerden.

Een aantal voorbeelden van therapievormen/behandelingen die niet voor vergoeding in aanmerking komen:

- preventie, welbevinden en/of zelfontplooiing
- sociaal (maatschappelijke) dienstverlening en coaching
- werk-, opvoedings- en/of schoolgerelateerde problemen
- relatietherapie
- schoonheidsbevordering
- het geven van voedingsadviezen en bewegingsvoorlichting in verband met gewichtsproblemen (zie artikel 18)
- Celtherapie en Chelatietherapie
- kosten voor diagnostisch onderzoek zoals laboratoriumonderzoek, scans, schoolpsychologisch onderzoek, intelligentieonderzoek en onderzoek voor het aanvragen van bijvoorbeeld een persoonsgebonden budget

1.2 Alternatieve beweegzorg

VGZ verstaat onder alternatieve beweegzorg een beperkt aantal therapieën, die limitatief zijn opgesomd in de polisvoorwaarden. Deze therapievormen zijn:

- chiropractie
- osteopathie
- haptotherapie
- craniosacraaltherapie
- orthomanuele geneeskunde
- manuele therapie Egg Shell (E.S.)
- ontspannings- en ademhalingstherapie Van Dixhoorn

Bij sommige merken van Coöperatie VGZ (waaronder VGZ en Univé) wordt alternatieve beweegzorg niet vergoed vanuit het artikel alternatieve zorg, maar vanuit het budget voor beweegzorg, waar ook vergoedingen in zijn opgenomen voor bijvoorbeeld fysio- en oefentherapie.

2. Kwaliteitseisen

Over de werkzaamheid en effectiviteit van de alternatieve zorg is vaak weinig bekend. Daarom vinden wij een goede borging van de kwaliteit en een goede opleiding erg belangrijk. Ook een alternatieve behandeling kan immers risico's voor de gezondheid met zich meebrengen. Een goed opgeleide zorgaanbieder zal sneller de grenzen van zijn kunnen herkennen en doorverwijzen als een behandeling niet meer verantwoord is. De klant kan een verantwoorde keuze maken, doordat wij aandacht schenken aan kwaliteit en opleiding. Hieronder kunt u lezen wat VGZ verwacht van zorgverleners op het gebied van kwaliteit. In hoofdstuk 3 leest u meer over de opleidingseisen.

Wat betreft kwaliteit stelt VGZ de volgende eisen aan aanbieders van alternatieve zorg:

1. Registratie bij erkende koepelorganisatie.
2. Voldoen aan de vereisten voor deugdelijke en zelfstandige praktijkvoering.
3. Overige eisen.

2.1 Registratie bij erkende koepelorganisatie

VGZ maakt met enkele organisaties en verenigingen afspraken over opleidingsniveau, borging van klachtregeling en tuchtrecht, bij- en nascholingen. De toetsing van de kwaliteits- en opleidingseisen van therapeuten is dan ook de verantwoordelijkheid van deze organisaties en verenigingen. Om deze reden is lidmaatschap van een koepelorganisatie of in sommige gevallen beroepsverenigingen een kwaliteitseis.

VGZ kent een onderscheid tussen eisen aan lidmaatschap voor therapeuten, artsen en alternatief beweegzorgaanbieders:

- I. Therapeuten alternatieve zorg zijn lid van een beroepsvereniging die is aangesloten bij één van de vier hierna te noemen koepelorganisaties²:
 - a) KAB: het register van de Klachtencommissie Alternatieve Behandelwijzen
 - b) NAP: het register van de Nederlandse Associatie voor Psychotherapie
 - c) NVAZ: het register van de Nederlandse Vereniging van Antroposofische Zorgaanbieders
 - d) RBCZ: het Register Beroepsbeoefenaren Complementaire Zorg
- II. Artsen zijn lid van artsenvereniging AVIG, NAAV, NVAA of ingeschreven in het ROMG. Een arts mag ook kiezen voor een lidmaatschap van een koepelorganisatie.
- III. Therapeuten alternatieve beweegzorg zijn lid van een beroepsvereniging of zijn ingeschreven bij een register welke is aangesloten bij CBZG (Complementaire BeweegZorg Groep).

De CBZG is er specifiek voor alternatieve beweegzorgaanbieders (ademhalings- en ontspanningstherapeuten, chiropractors, craniosacraaltherapeuten, haptotherapeuten, manueel therapeuten E.S., orthomanuele genezers en osteopaten). CBZG bestaat uit de volgende verenigingen/registers:

² Tenzij Coöperatie VGZ met de betreffende koepelorganisatie overeen is gekomen dat de leden van de beroepsvereniging niet in aanmerking komen voor vergoeding.

Soort bewegingstherapie	Van toepassing zijnde registers/beroepsverenigingen
Haptotherapie	Register van VVH -> Vereniging Van Haptotherapeuten (zie www.haptotherapeuten-vvh.nl)
Orthomaneuele Geneeskunde	Register Ortho Manuele Geneeskunde (ROMG) (zie www.romg.nl)
Manuele Therapie E.S. (Egg Shell)	Register van VMT -> Vereniging voor Manuele Therapeuten (zie www.vmt-es.nl)
Osteopathie	NRO -> Nederlands Register voor Osteopathie (zie www.osteopathie-nro.nl) of NOF -> Nederlandse Osteopathie Federatie (zie www.osteopathiefederatie.nl)
Ontspannings- en ademhalingstherapie Van Dixhoorn	VDV -> Van Dixhoorn Vereniging Adem- en ontspanningstherapie (zie www.vandixhoornvereniging.nl)
Craniosacraaltherapie	RCN -> Register Craniosacraal therapie Nederland (zie www.register-rcn.nl)
Chiropractie	Register van SNRC -> Stichting Nationaal Register van Chiropractoren (zie www.registerchiropractor.nl) of SCN -> Stichting Chiropractie Nederland (zie www.stichtingchiropractie.nl)

De **koepelorganisaties** dienen te beschikken over een onafhankelijk (operationeel) tuchtrecht dat voldoet aan de vigerende wet- en regelgeving. Deze is beschreven en op aanvraag beschikbaar en wordt op verzoek en/of indien aan de orde kenbaar gemaakt aan de cliënten.

De **alternatieve beroepsverenigingen** die zijn aangesloten bij de door Coöperatie VGZ erkende koepelorganisaties dienen te beschikken over een klachtenregeling die is beschreven en op aanvraag beschikbaar is. Deze wordt altijd kenbaar gemaakt aan de cliënten.

2.2 Praktijkvoering

De koepelorganisatie en/of beroepsvereniging stelt eisen aan u op het gebied van praktijkvoering. VGZ is van mening dat in elk geval aan de volgende zaken dient te zijn voldaan:

- U maakt gebruik van een door de Koepelorganisatie/artsenvereniging opgestelde (ethische) beroepscode;
- U schrijft nota's correct en volledig uit. De nota dient in elk geval uw AGB-code, omschrijving van de behandeling en lidmaatschap van uw koepel/beroepsvereniging te bevatten (op www.cooperatievgz.nl/zorgaanbieders vindt u een voorbeeldnota);
- U vermeldt correcte informatie op uw website over de behandelingen, de vergoeding van de behandelingen en lidmaatschap van beroepsverenigingen en koepelorganisaties;
- U bent zelf verantwoordelijk voor het (tijdig) aanvragen van een AGB-code en het up-to-date houden van uw contactgegevens in Vektis;
- U spreekt de Nederlandse taal.

2.3 Overige eisen

U dient aan de koepelorganisatie het volgende te kunnen overleggen:

- Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) van maximaal vijf jaar oud waarbij het screeningsprofiel relevant dient te zijn voor de beroepsuitoefening;
- (Kopie polisblad van) een actuele beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

3. Opleidingseisen

Voor VGZ is een aantal specifieke eisen ten aanzien van het opleidingscurriculum van belang. Het betreffen de specifieke basiseisen gericht op patiëntveiligheid, zodat er voldoende waarborgen zijn voor het leveren van veilige zorg.

Deze specifieke basiseisen zijn:

- voldoende medische basiskennis of psychosociale basiskennis
- kennis van specifieke handelingen in de opleiding tot alternatief beroepsbeoefenaar
- voldoen aan de vereisten voor deugdelijke en zelfstandige praktijkvoering
- bewustzijn van de grenzen aan de eigen deskundigheid (is het “pluis” of “niet pluis”).

3.1 Medische of psychosociale basiskennis

Medische basiskennis (MBK) of psychosociale basiskennis (PSBK) dient voldoende aanwezig te zijn om zo de veiligheid van de geboden zorg zoveel mogelijk te borgen. In principe is PSBK van toepassing voor zorgverleners die specifiek psychosociale zorg aanbieden en MBK voor alle overige vormen van alternatieve zorg. De beroepsvereniging of de koepelorganisatie beslist echter aan welke eis (MBK of PSBK) hun leden moeten voldoen of wellicht aan beide eisen. De beroepsrichting/stroming is hiervoor bepalend en of het zwaartepunt van de aangeboden behandeling in de medische (somatische) of in de psychosociale sfeer ligt.

Voldoende MBK of PSBK kan worden aangetoond op verschillende manieren. Hieronder vindt u een uiteenzetting.³

3.1.1 HBO-opleiding

U hebt een diploma van een door de overheid erkende HBO-Bachelor opleiding met MBK of PSBK (in de (para)medische of psychosociale zorg).

Voor **MBK** betreft het de volgende door de **NVAO**⁴ geaccrediteerde opleidingen:

- Manuele Therapie
- Oefentherapie Cesar
- Oefentherapie Mensendieck
- Bewegingsagogie/Psychomotorische Therapie
- Fysiotherapie
- Verpleegkunde
- Verpleegkunde in de Maatschappelijke Gezondheidszorg
- Ergotherapie
- Logopedie
- Palliatieve-Zorg
- Verloskunde
- Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken (MBRT)
- Huidtherapie
- Voeding en Diëtetiek
- Complementary Alternative Medicine (CAM) (enkel aan Saxion Next)

Voor **PSBK** betreft het de volgende door de **NVAO**⁵ geaccrediteerde opleidingen:

- Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)
- Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV)
- Creatieve Therapie
- Psychologie
- Kunstzinnige Therapie

³ Met reeds geregistreerde therapeuten kunnen er via de koepelorganisatie enigszins afwijkende eisen of termijnen zijn afgesproken voor bepaalde groepen. Voor elke andere therapeut gelden de richtlijnen zoals opgenomen in dit document.

⁴ Diploma's van HBO-opleidingen met een diploma vanaf de introductie van de visitatie van de HBO-raad (gelijktijdig met de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek) voldoen ook. Dit is alleen van toepassing op overheidsgefinancierde HBO-opleidingen. Particuliere hogescholen worden pas sinds de introductie van de NVAO gecontroleerd. Oudere diploma's voldoen alleen onder bepaalde voorwaarden. Uw koepelorganisatie kan u hierover meer vertellen.

⁵ Zie voetnoot 4.

- Pedagogiek
- Pastoraal Werk
- Humanistiek
- Counseling
- Bewegingsagogie/Psychomotorische Therapie
- Verpleegkunde

Ook opleidingen die leiden tot het ECP-certificaat voldoen.

Voor de Opleiding van Kader in de Gezondheidszorg en de Opleiding Sport, Gezondheid & Management geldt dat ook deze opleidingen voldoen voor studenten die vóór 2017 een diploma van deze opleiding ontvangen. Dit geldt niet voor studenten die na die datum een diploma hiervoor halen.

3.1.2 CPION/SNRO-geaccrediteerde opleiding o.b.v. PLATO-eindtermen

U hebt een diploma van een opleiding medische en/of psychosociale basiskennis op HBO-niveau die als zodanig is geaccrediteerd door CPION of SNRO.

Deze opleiding of module dient minimaal te voldoen aan de eindtermen van PLATO. Het hoeft hierbij niet per se te gaan om een 4-jarige opleiding. De opleiding moet positief zijn beoordeeld door CPION of SNRO op basis van deze PLATO-eindtermen. De eindtermen die PLATO heeft opgesteld ter beoordeling van medische en psychosociale basiskennis zijn, evenals de rationale, te raadplegen via www.cooperatievzg.nl/zorgaanbieders en via de erkende koepelorganisaties.

Accreditatie geschiedt op aanvraag van de opleiding of het opleidingsinstituut rechtstreeks bij CPION of SNRO. Niet (meer) bestaande opleidingen kunnen niet worden geaccrediteerd.

3.1.3 Centraal examen o.b.v. PLATO-eindtermen

Een diploma van dit examen – afgenomen door het CECZ - voldoet. Indien deelcertificaten worden behaald dan kunnen deze dienen als vrijstelling voor een opleiding MBK of PSBK. Een onafhankelijke examencommissie toetst. Informatie over het centraal examen kunt u vinden op www.ceczt.nl.

3.1.4 BIG-registratie

Het is ook mogelijk om voldoende MBK/PSBK aan te tonen door middel van een geldige BIG-registratie. Het gaat hier om diploma's van opleidingen toen de term HBO nog niet bestond, maar die hiermee wel vergelijkbaar zijn, zoals Verpleegkunde A en B.

Let wel: wij vragen om een **geldige** (actieve) BIG-registratie.

Indien een therapeut een HBO-opleiding heeft gevolgd die NVAO-geaccrediteerd is en dus wel op onze lijst staat, dan is het wel of niet hebben van een geldige BIG-registratie geen vereiste: het (bachelor) diploma volstaat en behoudt zijn geldigheid.

3.2 Beroepsopleiding

Een beroepsgerichte, aanvullende opleiding in de alternatieve zorg dient een beroepsbeoefenaar zodanig op te leiden, dat deze in staat is om als zelfstandig beroepsbeoefenaar binnen de gezondheidszorg te functioneren. De therapeut dient dan ook te beschikken over een diploma/certificaat van een relevante beroepsgerichte, aanvullende opleiding in de alternatieve zorg. De koepelorganisatie bepaalt welke opleidingen wel of niet geschikt zijn en toetst of laat toetsen of hieraan door haar leden wordt voldaan.

3.3 Bij- en nascholing

Voor zowel de medische- en psychosociale basiskennis als voor de (aanvullende) opleiding in de alternatieve zorg geldt dat de kwaliteit van de opleiding geborgd is via jaarlijkse bij- en nascholing en via vastgelegde afspraken over minimale opleidingsduur en visitatie.

De koepelorganisatie toetst of laat toetsen of hieraan door haar leden wordt voldaan.

4. Aanvullende eisen alternatieve bewegzorg

Naast de eisen genoemd in hoofdstuk 2 en 3 gelden voor bewegzorgaanbieders een aantal aanvullende eisen.

Deze zijn:

- a) Werkervaring: werkeis van minimaal 1600 uur per vijf jaar, minimaal behaald in 36 maanden, gebaseerd op een gemiddelde van 8 uur per week gedurende vijf jaar
- b) Deskundigheidsbevordering: minimale eis voor bijhouden van kennis en ontwikkelingen. Bijscholing is 160 punten per vijf jaar. Elk studiebelastinguur staat gelijk aan één uur feitelijke studiebelasting. Deze punten zijn als volgt onder te verdelen:
 - Minimaal 40 punten geaccrediteerde activiteiten
 - Minimaal 40 punten volgen bij- en nascholingen
 - Minimaal 40 punten behaald uit overige activiteiten
- c) Overige eisen (volgens CBO criteria): Reglement Algemene Praktijkvoorschriften, Modelregeling Behandelaar – Patiënt, Praktijkvisiteatie.

Voor bewegzorgaanbieders geldt dat MBK aangetoond moet worden. Dit geldt echter niet voor aanbieders van haptotherapie en ademhalings- en ontspanningstherapie volgens de methode Van Dixhoorn (m.a.w. de leden van beroepsverenigingen VVH en VDV) omdat de klachten die zij behandelen grotendeels van psychosociale aard zijn. Voor deze therapeuten mag ook worden voldaan aan PSBK. Dit in plaats van of naast MBK.

5. Overgangsregeling

Niet alle zorgaanbieders waarvan de behandelingen in 2016 worden vergoed voldoen nu al aan het minimale opleidingsniveau. Wij begrijpen dat een aanvullende opleiding volgen tijd kost. Was u op 1 januari 2011 aangesloten bij een door ons erkende koepelorganisatie? Dan maakt u gebruik van de overgangsregeling. Dit betekent dat als u destijds nog niet voldeed aan de MBK/PSBK, u de tijd van ons hebt gekregen om alsnog te voldoen. Voor een tijdige en juiste communicatie aan onze verzekerden is het aan te raden om te streven het diploma reeds voor 1 september 2016 behaald te hebben en dit te hebben gecommuniceerd aan uw beroepsvereniging en koepelorganisaties. U wordt dan in november 2016 opgenomen in Vergelijk & Kies ten behoeve van vergoeding in 2017.

Indien u op of na 1 januari 2011 lid bent geworden van een beroepsvereniging en/of koepelorganisatie dan geldt de overgangsregeling niet. Nieuwe therapeuten dienen dus direct te voldoen aan alle kwaliteits- en opleidingseisen om voor vergoeding in aanmerking te komen.